

آیین نامه حقوق مالکیت معنوی منابع دیجیتال

آیین نامه حقوق مالکیت معنوی منابع دیجیتال در تاریخ ۱۳۹۷/۱۱/۳۰ جلسه شورای پژوهشی دانشگاه به تصویب رسید.

سهولت در استفاده از اطلاعات کتابخانه، صرفه جوئی در وقت، کاهش فضای نگهداری منابع، تسهیل در امر پاسخ گوئی به نیازهای اطلاعاتی کاربران و حمل و نقل سریع و به صرفه اطلاعات از جمله دلایل به وجود آمدن کتابخانه های دیجیتال در عصر نوین بوده است.

امروزه رشد فناوری اطلاعات و ارتباطات، از قبیل شبکه های بین المللی اطلاع رسانی و شبکه های اجتماعی، محصول افکار، عقاید، آراء، مطالعات و هنر پدیدآورندگان با سرعت بسیاری دست به دست می شود با ظهور این فناوری ها، دسترسی افراد به نتایج مطالعات در کوتاه ترین زمان و در وسیع ترین مقیاس ممکن، فراهم شده است. در چنین جهانی، دامنه حقوق مادی و معنوی مؤلف از مرزهای محدود کشورها فراتر رفته و ابعاد جهانی یافته است. در نتیجه، حمایت از مالکیت فکری و معنوی و حق مؤلف در سطح بین المللی ضروری می نماید.

۱- تعاریف

کتابخانه دیجیتال: مجموعه روش ها، خدمات و ساختارهای اطلاعاتی که باعث می شوند تا اطلاعات در قالب یک فناوری نوین با دسترسی آسان، سریع و گسترده ارائه شوند، کتابخانه دیجیتال نام دارد. کتابخانه دیجیتال یک نوع سیستم بازیابی اطلاعات و کتابخانه ای تخصصی است که در آن اسناد به جای کاغذ به شکل الکترونیکی ذخیره شده اند. اساس این کتابخانه ها ذخیره مدارک به شکل الکترونیکی و نیز استفاده الکترونیکی است. محتوای الکترونیکی این کتابخانه ها ممکن است به گونه ای باشد که هر فردی در هر نقطه از جهان با استفاده از یک شبکه رایانه ای بتواند به تمامی اطلاعات یک کتابخانه عظیم دسترسی پیدا کند یا اینکه فقط برای افراد

ساکن در محل قابل دسترسی باشد. متخصصان علوم کتابداری و اطلاع رسانی، کتابخانه های دیجیتال را فراتر از یک پایگاه اطلاعاتی و نظام بازیابی اطلاعات می دانند که در آن عناصری نظیر نیاز اطلاعاتی، جامعه کاربران نهایی، مالکیت معنوی و دسترس پذیری اطلاعات از اهمیت بیشتری برخوردارند. در واقع کتابخانه دیجیتال باید دسترسی رایگان، سریع و مؤثر به منابع اطلاعاتی را برای کاربران خود فراهم نماید و براساس ساختار سازمانی، منطقی و یکپارچه بنا شده و امکان یادگیری و نیز دسترسی به منابع اطلاعاتی را فراهم نماید، برای ارائه خدمات از نیروی انسانی (کتابداران) و فناوری ها استفاده کند. و نیز امکان مالکیت و کنترل منابع خود را داشته باشند

مالکیت فکری و معنوی: مالکیت حقوق فکری و معنوی به حقوقی گفته می شود که به صاحبان آن حق بهره وری از فعالیت های فکری و ابتکاری انسان را می دهد و ارزش اقتصادی و قابلیت داد و ستد دارد ولی موضوع آن شیء معین مادی نیست. حقوق پدیدآورندگان آثار ادبی یا هنری یا مالکیت ادبی و هنری معروف به حق مؤلف یا حق تکثیر، حق اختراع از انواع مالکیت فکری می باشد.

حق مؤلف: حق مؤلف یکی از انواع مالکیت فکری است که به حقوق مادی و معنوی پدیدآورندگان آثار ادبی و هنری گفته می شود.

حق مؤلف، یعنی حمایت قانونی از ناشر یا پدیدآورنده از طریق ممانعت از تهیه نسخه غیرقانونی و غیرمجاز از آثار آنان.

۲- کاربران

کاربران دانشگاه علوم پزشکی جیرفت شامل اعضای هیأت علمی، دانشجویان و کارمندان می باشند این کاربران می توانند در داخل دانشگاه با استفاده از نام کاربری و رمز عبور VPN داخل دانشگاه، از منابع کتابخانه دیجیتال استفاده نمایند. همچنین دسترسی اعضای هیأت علمی و دانشجویان دسترسی خارج از دانشگاه، از طریق VPN امکانپذیر است.

*اعضای هیأت علمی و دانشجویان سایر دانشگاه‌ها با ارائه معرفی نامه رسمی در محل کتابخانه و برای مدت محدود می‌توانند از منابع الکترونیکی دانشگاه استفاده نمایند.

۳- محدودیت‌های قانونی

۱- دانلود و پرینت قسمتی از کتاب به منظور اهداف آموزشی و پژوهشی مجاز است. اما دانلود و یا پرینت کل کتاب‌های الکترونیک ممنوع است. هر گونه استفاده تجاری از منابع ممنوع می‌باشد.

۲- استفاده از منابع کتابخانه دیجیتال دانشگاه علوم پزشکی جیرفت محدود به کاربران این دانشگاه می‌باشد.

۳- کاربران اجازه ارسال منابع یا بخش‌هایی از آن را به شبکه‌های اجتماعی، در اختیار گذاردن نام کاربری و رمز عبور به افراد غیر مجاز، استفاده تجاری، فروش و دانلود منابع به صورت پیوسته و بارگذاری آنها در سایر سایت‌ها را ندارند.

۴- چنانچه کاربران دانشگاه علوم پزشکی جیرفت مفاد آیین نامه را رعایت ننمایند کتابخانه مجاز است نسبت به قطع دسترسی منابع الکترونیکی و غیر الکترونیکی اقدام نماید.

۵- سوء استفاده از کارت دانشجویی، معرفی نامه‌ها و کارت شناسایی دانشگاه جهت استفاده از کتابخانه الکترونیک، موجب محروم شدن فرد یا افراد متخلف از کلیه خدمات کتابخانه ای اعم از الکترونیک و غیرالکترونیک دانشگاه به مدت یک سال خواهد شد و چنانچه استفاده غیر مجاز از کتابخانه‌ها منجر به وارد آمدن خساراتی هم باشد، برابر ماده ۴ این آیین نامه رفتار خواهد شد.

۴- جبران خسارت

۴-۱ چنانچه کاربران دانشگاه اقدام به استفاده غیرمجاز نمایند، فرد یا افراد متخلف، برابر قوانین حمایت از حقوق مولفان و مصنفان موظف به پرداخت کلیه خسارات حاصله به دانشگاه می‌باشند. همچنین مراتب به

مدیریت کتابخانه جهت اخذ تصمیم مقتضی (تذکر شفاهی، درج در پرونده، گزارش به کمیته انضباطی) گزارش گردیده و کتابخانه تا زمان تعیین تکلیف، از ارائه هرگونه خدمات به استفاده کننده معذور میباشد.

۲-۴ چنانچه در اثر سوءاستفاده از منابع دیجیتالی یا جعل آن و یا عدم رعایت قوانین حق مولف و کپی رایت خسارتی به فرد یا افرادی (داخل یا خارج از دانشگاه) وارد آید، فرد متخلف شخصا متعهد و مسئول جبران خسارات حاصله برابر قانون حقوق مولفان و مصنفان ۱۳۴۸ خواهد بود و دانشگاه در این مورد هیچگونه مسئولیتی نخواهد داشت. علاوه بر آن دانشگاه میتواند جهت جبران خسارت مادی و معنوی وارد شده خود با مراجعه به مراجع رسمی دادگستری برابر ماده ۳۱ قانون حق مولفان و مصنفات ۱۳۴۸ علیه فرد یا افراد سوءاستفاده کننده اقدام نماید.

مفاد این آیین نامه برای کلیه کاربران کتابخانه اعم از هیأت علمی، دانشجویان و کارکنان لازم الاجرا می باشد.

هر گونه تغییر در متن آئین نامه باید در شورای پژوهشی دانشگاه تصویب گردد.

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تبریز

معاونت تحقیقات و فناوری